

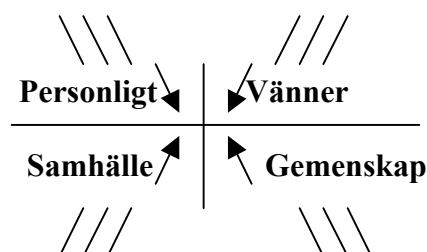
Referat av Rüdiger Grimms föredrag – Majdagar -2/6 – 2011

Anförande till temat ”Att finna sin plats i livet”

Frågan om inkludering och integration har nu fått mycket uppmärksamhet eftersom människor med funktionsnedsättning inte har jämförts med andra. Inkludering utgår ifrån individen och lyckas den ger den ett liv i möte med andra. Detta är relevant för vår biografi och får oss att bli medvetna om hur vi är.

Hur kan vi lyfta fram den enskilda människan i gemenskapen? Institutioner är motsatsen till inkludering. I boken ”Asyl” av Irving Gohman beskrivs uteslutning ur samhället. Boken ”Kulturön” av Bente Edlund ger en motbild till ”Asyl”. Den beskriver kulturplatser, social tillhörighet, inriktning på dialog där individuellt liv kan utvecklas.

På ett plenummöte i Dornach diskuterades inkludering. Att slå in på en annan väg genom att förbinda sig med samhället likt ett membran i båda riktningar – likt huden som andas och släpper igenom. En ny bedömning inför framtiden att lyckas förbinda samhälle och individ. Grunden i FN-konventionen för medborgerliga rättigheter gäller även för människor med funktionsnedsättning.

På en institution är kontakterna och det personliga inskränkta t.ex. genom stora sovsalar. Individens kontakter:

- Partner/äktenskap
- Vänner – alla skulle få möjlighet till minst nio vänner (Tre äldre, tre jämnåriga, tre yngre)
- Vänkrets – grannar, bekanta
- Intressegemenskap – hobby, förening
- Spirituell gemenskap – religion
- Olika samhällsområden – kulturliv, näringsliv, producera, konsumera

Hur långt har vi kommit med att delta i olika aktiviteter? Finns det möjligheter att välja vänner, att få personliga kontakter? Gör vi allt för att berika en människas liv? Vilka av dessa möjligheter kan personer med funktionsnedsättning vända sig till i samhället? Inom de antroposofiska verksamheterna har vi regredierat för mycket och det finns många orsaker till det.

Det är en bildningsfråga som inte bara är en fråga om struktur men om metodik och etik; ”Det livslånga lärandet”. Inom institutionen kan man även lära sig att ”bli hjälplös”, att inte kunna någonting. T.ex. på en verksamhet i Schweiz lärde sig en brukare att köra bil när han var 50 år. Man kan då fråga sig varför han inte fick möjlighet när han var 20år. Det finns oanade förmågor om man stödjer personen på rätt sätt.

2. Rådgivning

1. Bildning

3. Assistens

2. Rådgivning – Att ta hänsyn till individen och visa på alternativ så att personen har möjlighet att själv välja.

3. Assistens – Att hjälpa honom/henne att hitta sin egen väg genom uppmuntran, acceptera frihet och avgränsa.

1. Bildning – Respekt för individen och ta den på allvar, hjälpa den att ta ansvar för det fria valet. Vad betyder det för den personen?

Varför adapterar antroposofiska verksamheter inkluderingsbegreppet?

Tittar man tillbaka på 50-talet så var det en viktig skandinavisk impuls att skapa normalisering för människor med funktionsnedsättning.

R. Grimm besökte ett boende i Norge med tio brukare alla med egen lägenhet men de boende vill ändå helst vara tillsammans i det gemensamma allrummet.

Förut gällde principen integration som nu är ett föråldrat begrepp. Integration har avlösts av inkludering vilket betyder att individen med egna behov kommer i fokus och inte gruppen.

Det har att göra med FN-konventionen och handlar om människans lika värde och rätt till att bestämma hur han/hon vill leva.

R. Grimm besökte två verksamheter i Edinburgh och i Aberdeen i Skottland fyra gånger under sin tid som sekreterare för sektionen i Goetheanum under 16 år. Han märkte då att utbudet har förändrats. I Edinburgh hade boende i staden upphört efter 20 år eftersom ingen ville bo där utan på landet där den ursprungliga verksamheten finns. Men det fanns också en man som ville bo i en egen lägenhet utanför gemenskapen. Då gäller det att acceptera det enskilda levnadsödet eftersom det för honom var den rätta livsformen.

Brukarna bor i små enheter och arbetar med att t.ex. reparera verktyg som sedan skickas till fattiga länder. Där finns också lantbruk, bageri, restaurang och konsthantverk med glas, målning och skulptur. Genom ett kommunalt samarbete att upparbeta kompost blir arbetet till gagn för hela staden och skapar möjlighet till meningsfulla uppgifter.

Det finns en BBC-film om Camphill - gemenskapen som ger ett positivt intryck av verksamheterna.

Newton Dee i Aberdeen är den äldsta camphillgemenskapen och Rüdiger Grimm hade en obehaglig instängd känsla när han skulle besöka denna verksamhet. Men det var mycket som hade förändrats. Nu hade man mindre enheter där en del brukare hade valt att bo själva, ibland utan tillsyn eller med en partner och inte ihop med en familj som det annars är vanligt. Medarbetarfamiljen bodde bredvid och var ”grannhjälp” om det behövdes. Där fanns en rikedom av idéer och inte en lösning för alla.

Det är på den vägen som vi behöver bege oss att utveckla mångfald, en ny pluralitet. Att söka efter vad individualiteten är. Det är ett paradigmskifte när det gäller att arbeta med människor med funktionsnedsättning. Att förstå dem som fullvärdiga samhällsmedborgare som själva kan välja och bestämma över sitt liv.

Den franske sociologen Alain Ehrenberg har skrivit boken om **”Det obehagliga i samhället”**. Den handlar om det utbrända, utmattade självet och behandlar frågor kring autonomi. Samhället tvingar oss till autonomi som tillstånd, men i verkligheten är ingen autonom. Hur är det i fråga om människor med funktionsnedsättning skall de rätta sig in i de funktionshinderades autonomi?

Sträva efter att leva sig in i varje människas utvecklingsväg och att begreppet ”funktionsnedsättning” kan vara uttryck för mångfald och individualitet.

Vid pennan/Maud Probst